

кажатъ, че самъ бащата Кубратъ раздѣлилъ царството по между синоветъ си, но и тъзи страна да земемъ, пакъ ще дойдемъ до сѫщитъ скръбни заключения.

И тъй, като водителите тогава не сѫ имали истинно родолюбие, като тъй злобно сѫ си враждували, и като най-послѣ сѫ дошли до тамъ, щото онѣзи, които сѫ имали свята длѣжностъ да стоятъ въ отечеството си и да ся стараятъ за уякчението му, излѣзли отъ бащинията си и отвели голѣми части отъ народа, то царството ни тамъ много ослабняло. Като помнимъ, че държавата ни тогава е била застрашавана и отъ вѣнкаши неприятели, то повѣденитето на онѣзи царски синове и на други водители на народа става многократно по-черно и по-осаждително. Онѣзи Бѣлгари, които останали въ старото си отечество около Волга, сѫ имали свое господарство послѣ за доста врѣме, но партиите и раздѣлениета били го осаждили на вѣчна смърть. То е имало разни борби съ разни други народи, и най-послѣ е подпаднало подъ властъта на Русите и съвсѣмъ порусено и изгубено за Бѣлгария. Ако онѣзи Кубратовци да сѫ били мѣдри и родолюбиви, ако тѣ да сѫ били отстъпчиви едни на други, и да сѫ дѣйствуvalи задружно за уякчението на държавата си, то по всѣка вѣроятностъ днесъ щѣше да има една велика бѣлгарска държава, която да е по право господарка на мѣстата съсѣдни на цѣлото Черно море и нѣщо повече. Азъ спирамъ тута. Нека читателътъ продължава самъ върху тѣзи неприятни размисления, особно държавнитѣ ни мѣжде трѣбва да ся спиратъ върху такива страници на историята ни.

Важниятъ урокъ, който тѣзи прѣскърбни за Бѣлгария събития ни учатъ, и къмъ който всѣкой бѣлгаринъ днесъ трѣбва да погледне, е че раздѣлениета, тѣ е-славията и крайнитѣ партизанства услабяватъ и съвсѣмъ съсипватъ цѣли царства.

Онѣзи Бѣлгари, които съ Кубратовътъ синъ Аспаруха дошли на Староцланинский полуостровъ, както всички